

Zin in een feestje?

Algemene omschrijving

In Nederland zijn verschillende religies aanwezig. Kinderen krijgen dat mee: in het straatbeeld, op de markt, via het *Jeugdjournaal* en de krant. En op school: hetzij doordat ze met kinderen van verschillende religieuze achtergrond in één klas zitten, hetzij uit de verhalen en meningen van medeleerlingen.

Kinderen moeten de kans krijgen om zich op een goede manier in de verschillende religies te verdiepen. Alleen op die wijze krijgen ze meer begrip voor mensen, hun religies en de culturele uitingen daarvan. Je verdiepen in de verschillende feesten die worden gevierd, is een leuke manier om van andere religies kennis te nemen.

Deze werkvorm is te gebruiken als een serie opeenvolgende projectlessen in het kader van interreligieus leren, levensbeschouwing of geestelijke stromingen. Ook is deze werkvorm te gebruiken als een mini-methode door het hele schooljaar heen.

Doelgroep

De werkvorm *Zin in een feestje?* is in het bijzonder geschikt voor leerlingen van de bovenbouw van het basis-onderwijs, maar ook voor de brugklas van het voortgezet onderwijs.

Doelen

De werkvorm *Zin in een feestje?* heeft de volgende leerdoelen:

- De kinderen leren het boek *God Adonai Allah* te gebruiken als naslagwerk.
- De kinderen leren de belangrijke feestdagen van de drie godsdiensten kennen.
- De kinderen leren kritische en verdiepende vragen te stellen aan de drie godsdiensten
- De kinderen leren onderscheid te maken tussen ‘meningen over ...’, ‘ervaringen met ...’ en ‘kennis van...’.
- Indien mogelijk ervaren de kinderen de betekenis van de feesten door er (gedeeltelijk) in te participeren.

Benodigheden

- een set van 22 kaarten (14,8 x 21 cm; A5) per subgroep van ongeveer vijf kinderen;
- voor ieder kind een kopie van de inhoudsopgave van *God Adonai Allah*;
- drie kleuren potlood voor iedere leerling;
- voor iedere subgroep een exemplaar van het boek *God Adonai Allah*;
- blanco etiketten of stickers;
- postervellen (op A3-formaat).

Vooraf

Verdeel de groep in subgroepen.

Vorbereiding

Zorg voor een set van 22 kaarten (A5) voor iedere subgroep. Schrijf op iedere kaart de naam van een feest.

Schud iedere set kaarten goed door elkaar. Het gaat om de volgende feesten:

Jodendom: *sabbat, Pesach, Rosj Hasjana, Jom Kipoer, Soekot, Chanoeka, Poeriem, Sjavoet.*

Christendom: *Kerstmis, Pasen, Hemelvaart, Pinksteren, Maria tenhemelopneming, Allerheiligen, Transfiguratie (Gedaanteverandering), Kruisverheffing.*

Islam: *Hidjra, Mawlied al-nabi, Ramadan, Suikerfeest, Offerfeest, Ashoera.*

Activiteiten

- 1 Iedereen heeft een kopie van de inhoudsopgave van *God Adonai Allah*. Vraag de kinderen met verschillende kleuren in de inhoudsopgave aan te geven welk onderwerp bij welke godsdienst hoort. Laat hen de regel ‘Wie is God ... voor een jood?’ oranje kleuren, de regel ‘Moslim, islam, wat betekent dat?’ groen (bijvoorbeeld). Regels die niet bij één specifieke godsdienst horen, blijven wit.
Stimuleer de kinderen samen te werken en in het boek te gaan zoeken.
- 2 Laat de kinderen in hoofdstuk 5 opzoeken wat de symbolen zijn die bij elk van de drie godsdiensten horen (als ze die zelf al niet): davidsster (jodendom), kruis (christendom) en halve maan (islam). Waar staan deze symbolen voor? Wat betekenen ze?
Laat ieder groepje stickers maken met daarop de afzonderlijke symbolen van de drie religies.
- 3 Geef iedere subgroep een set kaarten met de namen van joodse, christelijke en islamitische feestdagen.
Laat de groepjes de kaarten met de namen van de feesten ordenen. Welke zijn joods, christelijk, islamitisch? Laat hen op elke kaart de passende sticker plakken.

4 Laat de groepjes de kaarten ordenen in de volgorde waarop de feesten dit jaar worden gevierd. Hang een set in de goede kalendervolgorde in het lokaal op.

5 Bij elk feest hoort een posteropdracht. Op een vel A3 vertellen de leerlingen in woord en beeld iets meer over het feest: de achtergrond, de betekenis, de inhoud, het centrale verhaal uit Tenach, Bijbel of Koran, de gebruiken rondom het feest, de kleding enzovoort. Wanneer deze poster klaar is, kan hij onder de desbetreffende kaart in de klas gehangen worden. De posteropdracht kan aan individuele leerlingen, aan tweetallen of aan groepjes worden gegeven. Je kunt ervoor kiezen niet voor ieder feest een poster te laten maken.

Afronding of leermoment

Bij iedere poster hoort een kleine spreekbeurt of presentatie. Daaraan kan op verschillende manieren vorm gegeven worden. De presentaties kunnen na elkaar gehouden worden (een aantal per dag). Leuker is het waarschijnlijk de presentatie te laten houden op of omstreeks de dag waarop het feest gevierd wordt. In dat geval kun je de presentatie uitbreiden met een kleine viering, een traktatie die bij het feest hoort en/of met gasten (familie of een voorganger) in de klas.

Nota bene

De beschreven opdrachten kunnen op verschillende manieren een bron zijn voor interreligieus leren. Bijvoorbeeld: leerlingen uit de christelijke traditie maken een posterpresentatie van een islamitisch of joods feest, en de islamitische leerlingen juist van een joods of christelijk feest. De joodse kinderen in de klas kiezen een islamitisch of christelijk feest. Zorg ervoor dat de

leerlingen met de religie waarover wordt verteld, de presentatie van hun medeleerlingen kunnen aanvullen of corrigeren.

In de praktijk zal het zelden voorkomen dat je uit alle drie de godsdiensten ongeveer evenveel leerlingen in de klas hebt zitten. In dat geval kun je de godsdienst die niet of weinig vertegenwoordigd is, op een andere wijze de klas binnen brengen, bijvoorbeeld door een plaatselijke voorganger of vertegenwoordiger uit te nodigen. Dat hoeft niet per se om deze over het feest te laten vertellen. Leerzamer is het hem (of haar) mee te laten luisteren naar de presentaties van de leerlingen en hem of haar daarna nog meer te laten vertellen.

Als je dezelfde persoon voor meer feestdagen uitnodigt, krijgt deze vorm van interreligieuze ontmoeting nog meer betekenis voor de kinderen. Let op: informeer de ouders vooraf dat deze gast wordt uitgenodigd voor een ontmoeting en voor informatie, niet om bekeren.

Bedenk verder dat kinderen lang niet altijd de beste informanten zijn van hun eigen godsdienst. Vaak worden de feesten thuis gevierd uit gewoonte en/of folklore, en kunnen kinderen er niet heel veel over vertellen. Daarvoor is het te vanzelfsprekend. Het kan ook zijn dat de ouders een richting of stroming aanhangen die niet of minder representatief is.

Het geven van informatie over het christendom door leerlingen zelf wordt vaak bemoeilijkt doordat veel christelijke gezinnen niet meer gelovig of kerkelijk meelevend zijn. Je verdiepen in een christelijk feest kan voor een 'witte' leerling even verrassend zijn als voor een moslim of joodse leerling.

Er zijn grote verschillen tussen christenen onderling. Waarschijnlijk zijn de onderlinge verschillen tussen moslims en joden even groot.

Verdere informatie/literatuur

Kijk op de feestkalender van www.arkade-cilon.nl voor meer informatie over de christelijke feestdagen of kijk op www.stimin.nl.

In boekvorm: *Nederland, Wereldland*, een uitgave van PlanPlan, Nederland.